

NĂM THỨ BÂY SỐ 647

MỎ SƠ NĂM XU

安國年十月十九日

NGÀY THỨ TƯ

6 DÉCEMBRE 1938

GIÁ BẢN	
DÔNG-PRAP	NGOẠI QUỐC
Mỗi năm 1.500	1.500
Mỗi tháng 2.00	2.00
Mỗi tháng 1.00	1.00

Bản báo phải trả tiền trước.
Thứ và mua báo gửi cho K.
TRẦN-SINH-PHIEN. — Ai dám
quảng cáo, viễn tưởng, tin đồn
nguy hiểm.

CHÍNH-THỦ-THUẬT
HUYNH-THÚC-KHẮNG
Quảng
TRẦN-SINH-PHIEN

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

聲

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

DEPOT LEGAL
AMERICAN
12-A-259BIO-QUỐC
Số 647, Đường Đồng Khởi, Thủ
Thị-Saigon, Miền Nam
Điện-Điện: TIẾNG-DÂN 878

Lời phê bình
phải chân thành,
mới có lý nghĩa;
phải xác thực,
mới có giá trị.

TRÀ LỜI CHUNG

HUYNH-THÚC-KHẮNG

(Tiếp theo)

III.— Bức thư không nêu tên gửi cho tôi, đăng báo
« La Patrie - Annamite »

Ông Lê-liên-Vũ, tác giả bức thư
này, có gửi bản nguyên văn bằng
quốc ngữ cho tôi, lại kèm theo một
cái thư buộc lót phải đóng ngang vào
báo Tiếng-dân, chẳng khác chi một
cái án quan tòa! và còn buộc đóng
trong đầu cột nhai là khán-nhát-lác
giá-lai có long lỏi cho tôi biết rằng sau
khi gởi bức thư kia cho tôi, thì sẽ đóng
nó lên báo khác. Trong thư, tác giả
nói rõ ràng nói rằn, đây nằm trong
giấy đặc, mà không chửi gi là gài
nhầm chỗ ngava, không khác gì hối
cát với xuồng biển. Bức thư ông Vũ
không có giá trị, không đáng trả lời.
nên tôi đã không trả lời. Tôi cũng
không muốn đóng bức thư ấy lên
báo Tiếng-dân là vì:

1. Một tờ báo mà đóng bài gi vắn
lý bát thảng — bát ký của ai — cũng
làm kinh mệt giá trị.

2. Tôi có lòng thương hại cho một
người lao trai ít học, chưa có kiến
thức lịch duyệt gì, cốt che cái dốt
cho người ấy mà không muốn
trường ra.

3. Tôi có lòng thương hại cho một
người lao trai ít học, chưa có kiến
thức lịch duyệt gì, cốt che cái dốt
cho người ấy mà không muốn
trường ra.

Quá nhiều bức thư quốc ngữ mà
tác giả Lê-liên-Vũ nói đã gửi đóng
bao khác đó, có lẽ các bạn đồng nghiệp
quốc văn cũng nghĩ như tôi, nên
không thấy bao nào đóng; nay mới
thấy bao đích chửi lạy bức thư ấy
trường cái dốt trên tờ « La Patrie
Annamite » số 21, ra ngày 18-11-33.

Bóng tối nghiệp hơn nữa là bao
« La Patrie Annamite » đã chia theo
lời khâm khái của người gửi mà
đóng bức thư ấy lên bao, lại thêm
mấy câu « Lời Tỏa Soạn » trên đầu
để nghiệp làm sao! Ban đồng nghiệp
viết: « Trong khi đăng bức thư này
chẳng lót để bao toàn trách nhiệm
về những lời phê bình cho tác giả
chio; những lời phê bình ấy không
thể phòng bị đều nhân cách một
người đồng bào và lại một ban đồng
nghiệp mà si cùng đồng thanh công
nhận rằng xác lòng cung trực và
nhất thành đối với việc công. »

Thì là bao « La Patrie Annamite »
cũng đã rõ là bóc lõi số giá trị.
song trái đã đóng bao, bao đặc đt
baot lót phải chửi rở đặt khai mày
đến tai lòn trong bức thư kia cho
một số độc giả La Patrie Annamite
khỏi bị tra.

1.— CÁI MỐI RẠNG BIẾC VĨ
BA CẮC ĐỨNG

Tôi cũng ông Lê-liên-Vũ vẫn
không quen biết nhau khi nào, trờ
rồi khi ông tới nhà báo (cảng đi với
ông Nguyễn-Đơn-Qas) là một người
bạn của tôi) nói chuyện trong 10, 15
phút đồng hồ, vậy mà ông lẳng cát
giúp chửi đồng mà buông ngay! Ông
nói: ông với tôi là đồng bào,
đồng nghiệp, và đồng chí. Đồng
bào thì cả 20 triệu bà con, nào chí
minh ông! Đồng nghiệp, thì chính tôi
đã có biết ông là người thế nào, làm
việc gì, mà giám gọi là đồng nghiệp?
Còn đồng chí, thì một cái chửi
travis mồi mồi ai cũng thắc, là từ
cách lò bón lót với tánh chất bức
thư ông, cách xa nhau như trời với
nóc; ai là đồng nay, sao gọi là
đồng chí?

HUYNH-THÚC-KHẮNG

LA CÔNG-TY VŨ DANH SAO?

Công-ty Huynh-thuc-Khang đối
với pháp luật có người đứng sòng
lập, đứng chiếu cờ, có người làm
chủ, có ban kiểm soát, là một công
ty chuyên trách tập cờ. Sao gọi
là vũ danh? và nói thán si và
các nhà tư bản đứng lập? (Mỗi
cờ phản chí có hai chức đồng
thì có cần phải là nhà tư bản mới
hàn được sao?) Vẫn biết ông Vũ
không có chun cờ đồng, nên có thể
không biết việc của công ty Huynh-
thuc-Khang. Thế thì ai bảo ông Vũ
nói đến những chuyện không can
tiệp đến ông và ở ngoài cái kiền
thức của ông?

3.— CHỨC NGHỊ TRƯỞNG DÂN
VIỆN VỚI CHỨC CHỦ NHÌM
VÀ CẤU RÚT NHỰT TRINH

Theo cách tôi hiểu của công ty
Huynh-thuc-Khang và tờ báo Tiếng-dân
thì hai cơ quan này không thể
rời người quản lý và chủ nhiệm
Huynh-thuc-Khang ra được. Còn Dân
viện thì mỗi khóa — mà ngày nay
thì mỗi năm — có thể thay đổi Viện
trưởng. Vậy thì sao mà bảo
chức Nghị trưởng Dân viện
phải đi kèm với chức Chủ nhiệm
Chủ bút Tiếng-Dân được?

4.— CƠ QUAN CHIA RẼ DÂN
VIỆN VỚI CHÁNH PHỦ

Ông Vũ pha va cho Tiếng-dân là
chia rẽ Dân viện với Chánh phủ,
thật là một điều vô nghĩa lý nữa. Có
phải tại Tiếng-dân hay nói đến liếc
sam-banh, chúc tớ, bài ngã... như
ông luồng làm mà oán trách đó
không? Theo cách tôi hiểu,
và chung theo ý các ông chán chê
dân biền hết lòng với chức phản,
thì các chung-đi-chang qua là để
đưa các ông dân biền vào con đường
chán chê, và nhắc các ông nhớ
rằng bao phận các ông không
phải chỉ đến đó là cùng đâu. Có
lẽ theo ý ông Vũ thì nếu tờ báo
Tiếng-dân trả lại tên tung ông Dân
biền đi làm Bang-ta, hoặc vận động
mua phiếu này kia... thì mới khỏi
lại cơ quan chia rẽ chẳng?

5.— KHÔNG NHÂN NHÂN CỘC
BẢO HỘ

Đoạn nay ông Vũ lập luận một
cách diễn tuồng quá đà. Ông Vũ
này dân ai có lỗi tri dân dân
cũng biết rằng trong tờ phán một
tờ báo quốc văn ra đời được là
phải có chính phủ Bảo hộ chaperé,
và phải thuộc dưới quyền kiểm
khoa.

6.— TIẾNG-DÂN LÀ BIỂN KHÔNG
VĨ, LẠI KHÔNG ĐÁNG BÀI
GỬI LẠI

Tờ báo là tấm ảnh của hoàn cảnh
của xã hội. Xã hội ta hiện tình thế nào?
Thiên tài nhân tài dân dã đáp ứng
với nạn khẩn hoang và tràn mài
khốn nạn khốc, và dân dã đơn dã
ta. Sống trong một hoàn cảnh
buồm, giữa giọng thanh tiếng

khóe thi bảo Tiếng-dân vui sao
dựng! Nếu những ai muốn chuyện
vui cười, thì cứ đi tìm chuyện vui
cười nơi khác kia.

Và lại từ khi mới ra đời đến nay,
Tiếng-dân đã dâng biết bao nhiêu
bài lai éo éo dâng là bài gian dối đồng,
nhưng có giá trị, có nghĩa lý. Thế
Tiếng-dân vui lòng đồng luôn; trù
ra những bài bất thông — như
bài thư ông Vũ là một — vì bất kỳ
đại ai mà đã dâng lên mặt là bão,
thì người chửi tớ bảo ấy phải chịu
trách nhiệm, nên cần phải lựa
chọn. Tờ báo chờ phải quán xem
đâu mà gặp ai cũng rước?

7.— TIẾNG-DÂN VỚI TIẾNG
HUYNH-THÚC-KHẮNG

Huynh-thuc-Khang là chửi tớ báo
Tiếng-dân thì tiếng Tiếng-dân
tức tiếng Huynh-thuc-Khang. Cái
đó có nhiên, nào ai có cái và chia rời
ra được. Tiếng-dân là xít lờ báo có
người sáng lập, có người chủ nhiệm,
còn từ 3 nghìn đến 4 nghìn đặc giá,
cô đồng bài trong đó có các giá
cấp gởi đến. Một tờ báo như vậy,
nếu không thể làm cái Tiếng-dân
của Dân, thì một cái tên của
Lê-liên-Vũ có gì đặc biệt mà
giảm xung là tiếng của dân
Trung-kỳ! Rõ thiệt ông Vũ không
lý xét minh.

Kè qua mấy đứa đã thay cái làm
thay cái của các công ty
Huynh-thuc-Khang và tờ báo Tiếng-dân
thì hai cơ quan này không thể
rời người quản lý và chủ nhiệm
Huynh-thuc-Khang ra được. Còn Dân
viện thì mỗi khóa — mà ngày nay
thì mỗi năm — có thể thay đổi Viện
trưởng. Vậy thì sao mà bảo
chức Nghị trưởng Dân viện
phải đi kèm với chức Chủ nhiệm
Chủ bút Tiếng-Dân được?

Nói tóm lại, cái người Huynh-
thuc-Khang và tờ báo Tiếng-dân
thì nào, trên 7 năm nay công chung
đã rõ thừa. Họ rõ ràng không có
cái người Huynh-thuc-Khang thì
không có công ty Huynh-thuc-Khang
và Trung-kỳ không có báo Tiếng-
dân do Huynh-thuc-Khang chủ
trưởng; họ lại còn đang lo không
biết đâu mà làm cái người Huynh-
thuc-Khang ngay mai kia. Co không
tối cháng là:

1. Tiếng-dân không ai lợi dụng
được.

2. Bài lai cáo dỗ, dối thi Tiếng-
dân không.

3) Người nào là cách kẽm, không
đóng tin đúng mà xin việc thi Tiếng-
dân không đóng.

4) Tiếng-dân không khi nào vi
thê lực kim tiền hoặc lời kích thích
khác mà thay đổi thái độ.

Nhưng may thay, các đầu chung
tots mà một vài người chí trích đó,
lại chính là đầu làm công đồng, lồng
gía cho Tiếng-dân, đầu có tràn
ngán báu như bức thư kia, cũng
không làm lò con mắt ai được.

Vì mún dập lại cái thành
thứ hai bắt tất cả có 5, 6 chử;
trong đó có người nhiều đến 3.000 kilos,
sau khi chử ta Thuong-chanh, bị
phạt và đánh thuế nặng, nên số tiền
bán 3.000 kilos thuế kia, chỉ còn
còn hơn 100\$ mang về nhà. Trong
hàng nghìn người đã bị bắt, cũng đồng
đi với họ bị bắt, cũng đồng
một số bị bắt như người kia, lại có
người còn khốn nạn hơn.

Hồi nay có thuế thi phải lập tức
chỗ bắt ra Toarane đóng thuế và
nó phải trả cho kia.

Tuần trước đây, tay tên có
đầu lông lông kẽm, tên là

Việc Chê-gioi

Chung quanh việc chê-gioi

Trung hoa

trước khi lập chê-gioi Phúc-kien
9 giờ sáng ngày 20 novembre, tại hội đồng
của hội Trung-quốc nhân dân làm thời
điều kiện khai hội tại trường thê Phê
khai, Lý là Thành, Tường quan Nại, Thái
binh Khuê, Trần hưu Nhàn... cùng đại
diễn các tỉnh và thành dân khê-gioi
đến dự hội họp 2.000 người.

Tường quan Nại tuyên ngôn bắt đầu từ
hôm nay khai lỵ hồn Quốc dâng. Kế
đến Thái binh Khuê dùng lèn thuật lại
những điều nói sau đoàn thứ 19 là đoàn
quân khê-gioi Nhật Bản khê-gioi, rồi Thái
binh: là dâng các phần tử Quốc dâng đồng
hợp làm lèn khê-gioi, khê-gioi là khê-gioi
không tòn tiên.

Người đời đều hóng ác dân dâm

cùng có khê-gioi một vài tư tưởng

tốt và cũng lấy làm sướng được
người ta biết ơn mình. Vì vậy ai cũng
thích làm ăn nhân của khê-gioi hơn
là làm cty dịch. Một cơ hội thi ai
cho người là lèn đồng bào ta hai
tỉnh Phu-yen và Binh-dinh đương chay
vay trong biển khê, sống lô sòng,
chết lô chết. Theo cái tâm lý oblong
của người thi ai lại bỏ qua cái khê
ky mà không thi án, cùn nén, huống
dung lèn cty một miếng khê dài bằng
một gói khê hoa, cái ván minh làm
ra nó sẽ lòe gấp mấy. Khôn vi ai
cũng không thể làm ăn nhân hối
được, là tại làm ăn nhân trong các
trường hợp ấy là không phải làm
không và chịu cái tiếng sướng được,
mà phải lòn.

Nhưng đó là nói về các chuyện
của, hoặc các chuyện có quan hệ
đến binh thê, như dâng cty
công ty, cty công ty binh thê
không phải là khê-gioi.

2) Nước Tàu là một nước Dân chủ
cộng hòa của toàn thể nhân dân Trung
hàn, cai quyền lực tối cao của nước Tàu
là thuộc về công dân và ta
thuộc về công dân.

3) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

4) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

5) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

6) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

7) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

8) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

9) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

10) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

11) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

12) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

13) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

14) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

15) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

16) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

17) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

18) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

19) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

20) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

21) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

22) Phân chia đất đai là khê-gioi
không có khê-gioi là khê-gioi

23) Phân

